

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

**II Міжнародна науково-практична конференція
студентів, аспірантів та науковців**

**СУЧАСНА ВИЩА ОСВІТА:
перспективні та пріоритетні
напрями наукових досліджень**

Тези доповідей

25 березня 2021 р.

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ,
ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

*II Міжнародна науково-практична конференція
студентів, аспірантів та науковців*

СУЧАСНА ВИЩА ОСВІТА: ПЕРСПЕКТИВНІ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тези доповідей

25 березня 2021 р.

Електронне видання

Дніпро
2021

Організаційний комітет:

Б.І. Холод, доктор економічних наук, професор (голова оргкомітету);
Н.П. Волкова, доктор педагогічних наук, професор (заступник голови);
О.Б. Тарнопольський, доктор педагогічних наук, професор (заступник голови);
С.В. Сапожников, доктор педагогічних наук, професор;
М.Р. Кабанова, кандидат філологічних наук, доцент;
О.В. Лебідь, доктор педагогічних наук, доцент (відповідальний секретар);
М.С. Карпова, аспірант кафедри педагогіки та психології (відповідальний секретар);
Асоціація випускників аспірантури та докторантури ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля».

С 89 Сучасна вища освіта: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень: II Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та науковців: тези доповідей, Дніпро, 25 березня 2021 р. [Електронне видання]. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. – 239 с.

ISBN 978-966-434-507-8

Збірник містить тези доповідей молодих вчених та студентів – учасників II Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та науковців «Сучасна вища освіта: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень». Наведено різні підходи до психологічних та педагогічних аспектів сучасної освітології.

УДК 378.1

Відповідальні за випуск:

Н.П. Волкова, завідувачка кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи, доктор педагогічних наук, професор;
О.Б. Тарнопольський, завідувач кафедри прикладної лінгвістики та методики навчання іноземних мов, доктор педагогічних наук, професор.

ЗМІСТ

Fayerman O. Education of modern social wotkers in the USA	7
Kazakevych O.I. Motivational component of future marketing analysts’ leadership competence	9
Korsa O. Social and pedagogical prevention of child abuse in the family	12
Kyrychenko A.O. Modern educators: bwing digitally competent in the digital age	15
Lukanska H. Communicative competence of social workers as one of the basic components of professionalism.....	18
Maksimova Y. Formation of idea of a professional career among the students of pedagogical college during the professional training.....	22
Makhuli I. Formation of readiness of future teachers of humanities specialties to work in a polyethnic educational environment	25
Verchenko L.S. The development of socio-communicative competence of future higher education establishment teachers in the process of Master’s degree training	28
Сапожникова Д.С., Сапожников С.В., Теплицька А.О. Вища педагогічна освіта Австрійської Республіки в умовах сьогодення	33
Авер’янова Н.М. Міждисциплінарний підхід у контексті компетентнісного навчання.....	37
Андрєєва Г.Д. Роль мотиваційних чинників у професійному самовизначенні підлітків	40
Арбузова А.А. Особливості компетентнісного підходу до професійної підготовки майбутніх керівників дошкільних закладів	43
Балабанова М.С. Сленг у повсякденному житті: чи дійсно сленг є виключно підлітковим явищем	45
Бобіна В.С. Роль факторів соціокультурного середовища і характер їх впливу на поведінку індивіда.....	48
Бойко І.В. Компетентнісний підхід у розробці освітнього коворкінгу як важливої педагогічної технології у професійній підготовці майбутніх викладачів.....	52
Бордусь П.Ю. До проблеми соціалізації студентів-сиріт у ЗВО.....	54
Бугрін А.В. Цифрова грамотність викладача вищої школи	56
Василенко О.В. Професійна підготовка студентів-психологів в умовах компетентнісного підходу	60
Винничук Л.З. Дидактична емоційна взаємодія «викладач – студент» як психолого-педагогічна проблема	62
Возна Д.В. Комунікативні бар’єри в діяльності юриста та шляхи їх подолання	64
Волинчук О.В. Психологічна складова освітнього простору як фактор впливу на психологічні межі викладача та студентів	68

Волкова Н.П. Із зарубіжного досвіду формування професійної компетентності майбутнього викладача	70
Вошколуп Г.Ю. Особливості поведінки дітей дошкільного віку в період соціально-психологічної адаптації до закладу дошкільної освіти	74
Гаркуша І.В. Фрустраційні чинники в педагогічній діяльності	78
Гевко Б.Я. Дидактичні умови формування технічної творчості студентів технологічно-педагогічних спеціальностей	81
Гойло А.Ю. Методологические проблемы преподавания иностранных языков	85
Голя Г.М. Громадянська компетентність майбутніх учителів початкових класів – основа розвитку демократичного суспільства	87
Грицкевич П.С. Використання інформаційних технологій під час вивчення іноземної мови професійного спрямування студентами напряму підготовки «Туризм та готельно-ресторанна справа»	91
Данилейко Д.В. Актуальні проблеми сучасного студента	93
Демченко К.А. Самовдосконалення та професійний саморозвиток як найважливіші умови ефективної діяльності майбутнього юриста	96
Дубінський С.В. Коучинг, як складова сучасного освітнього процесу	99
Дяденчук А.Ф., Халанчук Л.В. Формування професійних компетентностей здобувачів освіти через візуалізацію задач	102
Заярна І.С. Застосування компетентнісного підходу до оцінювання умінь англійського усного мовлення майбутніх юристів	105
Зубик М.В. Особливості інтерактивного уроку в початковій школі	109
Карапєтрова О.В. Професійна компетентність соціального працівника	112
Качковська А.Є. Проблема адаптації студентів на першому році навчання у ЗВО	115
Кирик Х.А., Бекесевич А.М., Гресько Н.І., Джалілова Е.А. Досвід викладання базової дисципліни «Анатомія людини» іноземним студентам	117
Клімчук Ю.О. Освітнє покоління майбутнього: виклик для педагога	120
Ключник Р.М. Лінгводидактичний потенціал ЗМІ: наукові інтерпретації	124
Коваленко С.Л. Притча-терапія у роботі з клієнтом	128
Колісник О.О. Удосконалення лекційної форми навчання при підготовці майбутніх фахових молодших бакалаврів	132
Крашеніннік І.В. Дослідження проблеми професійного вигорання у процесі навчання психології праці бакалаврів з професійної освіти	135
Крижановський А. Прояв burnout як професійна проблема	139

Курепін В.М. Компетентнісний підхід при підготовці фахівців у сфері цивільної безпеки для підприємств аграрного профілю ...	141
Лавніков О.А. Компоненти індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх перекладачів	145
Ламанов В.О. Професійний саморозвиток майбутніх економістів в освітньому середовищі закладу вищої освіти	149
Ланова І.В. Компетентнісний підхід у розв'язанні проблеми формування професійної мовленнєвої компетентності	151
Лебідь О.В. Сервіси дистанційного навчання для викладачів закладів вищої освіти	154
Лукацька Я.С. Принципи формування соціальної компетентності іноземних студентів	159
Марковська Я.Е. Вплив дистанційного навчання на формування здорового способу життя студентів закладів вищої освіти	162
Мельничук С.Л. Соціально-психологічна адаптація першокурсників до навчання у вищій школі	165
Надточій С.М. До питання актуальності діагностики формування готовності педагогів до реалізації інноваційної діяльності	169
Наход С.А. Проблема прокрастинації в умовах дистанційного навчання студентів	173
Олійник І.В. Самоменеджмент як передумова професійного зростання та формування дослідницької компетентності у майбутніх докторів філософії	177
Олійник М.М. До проблеми формування самоорганізованості підлітків у процесі фізичної активності	182
Парфьонова О.В. Дидактичні ігри як засіб розвитку навичок усного мовлення студентів немовних факультетів	186
Пасічна О.В., Пасічна Є.В. Формування професійної лінгвістичної компетентності майбутніх фахівців технічного профілю	188
Письменний Т.Є. Роль викладача в підготовці перекладачів до крос-культурної іспано-італійської комунікації	190
Півень Я.В. Проблеми працевлаштування студентів та випускників закладів вищої освіти за здобутим фахом	192
Решетина Д.О. Понятие ценностных ориентаций в успеваемости студентов	194
Семко А.П. Категорійно-понятійний апарат дослідження деонтологічної підготовки майбутнього викладача ЗВО	196
Скрипник Л.М. Інноваційні хаби як дієва складова модернізації освіти	198
Соза Відал А.К. Використання ЗМІ як засобу навчання іноземних мов ...	201
Соловей Г.С. Підвищення професійної компетентності педагога – запорука підвищення якості освіти	205
Тлустенко А.П. Характеристика самоактуалізованої особистості	209

Торіна В.М. Концепція мережевого суспільства Мануеля Кастельса.....	212
Троян А.Г. Проблеми мотивації студентів при дистанційній формі навчання	216
Федотова Н.П. Роль компетентнісного підходу у формуванні змісту підготовки сучасних фахівців.....	219
Хоменко О.В. До питання актуальності організації дослідницької діяльності на уроках української мови та літератури	222
Цуркан Л.В. Щодо мотивації до педагогічної діяльності майбутніх учителів початкових класів	226
Чаграк Н.І. Перспективи розвитку освітніх програм для людей третього віку в Україні	229
Чуканова С.О. Формування навичок з управління даними досліджень у контексті відкритої науки.....	233
Шаравара В.В. Концепція педагогічної технології формування прогностичної компетентності студентів.....	236

starszych w Stanach Zjednoczonych Ameryki]. Polska – Niemcy – Unia Europejska w procesie zmian. Red. naukowa: Zbigniew Czachór, Tomasz Marcinkowski. Gorzów Wielkopolski : Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża, 2019. pp. 245–260.

3. Formosa M. European Union policy on older adult learning: A critical commentary. *Journal of Aging and Social Policy*. 2012. No. 24 (4). pp. 384–399.

4. Formosa M. Lifelong Learning in Later Life: Policy and Practices. Learning across Generations in Europe: Contemporary Issues in Older Adult Education. B. Schmidt-Herths, S. Jelenc Krasovec, M. Formosa (Eds.). Rotterdam: Sense Publishers, 2014. pp. 11–21.

5. Rogers P., Soares L. Transforming Professional Learning and Building a New Higher Education Community. Higher Education Today. American Council on Education, 2019. URL : <https://www.higheredtoday.org/2019/03/11/transforming-professional-learning-building-new-higher-education-community/>

С.О. Чуканова

*кандидат педагогічних наук,
завідувач сектору Наукової бібліотеки,
старший викладач кафедри психології та педагогіки,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»*

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК З УПРАВЛІННЯ ДАНИМИ ДОСЛІДЖЕНЬ У КОНТЕКСТІ ВІДКРИТОЇ НАУКИ

Управління даними досліджень (Research Data Management, RDM) є важливою складовою підготовки майбутнього доктора філософії в сучасному освітньому та науковому контексті. Практика управління даними досліджень є абсолютно новою для вітчизняної наукової спільноти, особливо для здобувачів, які перебувають на початку своєї академічної кар'єри. П. Деніколо та Дж. Рівз зазначають, що серед переліку навичок, необхідних для академічної кар'єри докторантів (transferable skills), варто згадати «управління інформацією та даними досліджень» [1, с. 56]. Ці дослідники наголошують на тому, що в основі будь-якого дослідження лежать

дані або інформація, і тому докторанти повинні знати, як з ними взаємодіяти найбільш ефективно [1, с. 56–57].

Важливість теми УДД у контексті відкритої науки полягає у тому, що вона детально розкриває аспекти практики управління обсягами наукових даних, складання планів управління даними досліджень і сприяє відкритості даних для усіх стейкхолдерів, залучених так чи інакше до процесу дослідження. Сьогодні цілком можливо здійснювати міжнародні дослідження разом з колегами з різних континентів, залишаючись при цьому у своїх країнах. Це оптимізує наукові дослідження, економить час на опрацювання даних, дозволяє зменшити витрати на обладнання, сприяє ефективному використанню часу на проведення експериментів та дослідів, дає можливість розподілити ролі у дослідженні та згуртувати усі необхідні матеріали на спільній платформі, до якої всі члени дослідницької команди мають доступ.

Тема управління даними досліджень є багатогранною, тому варто розрізняти навчання з RDM для бібліотекарів та кураторів даних та навчання RDM для дослідників. Останній згаданий варіант повинен бути спрощеною версією підготовки бібліотечних спеціалістів і містити менше бібліотечної термінології, а бути більш адаптованим під потреби сучасних дослідників та здобувачів.

На сьогодні існує безліч он-лайн платформ для вивчення теми управління даними досліджень, а також матеріали та посібники для опанування цієї теми. Узагальнивши матеріали, розроблені для платформ Research Data MANTRA, DataONE Education Modules, FOSTER, та посібника Л. Корті та співавторів «Managing and sharing research data. A guide to good practice» [2–5], можна виокремити модулі та теми, що розглядаються в рамках цих модулів і разом складають курс з управління даними досліджень для докторантів та здобувачів наукових ступенів.

Модулі та теми візуалізуємо у вигляді табл. 1. Як видно з таблиці, модулі присвячено аспектам роботи з даними досліджень і умовно можна їх поділити на такі категорії: загальна інформація про дані досліджень та основні поняття; план УДД; робота з організації та упорядкування файлів в межах пакетів даних; тика роботи з даними та захист даних. Теми ширше розкривають суть кожного модуля і плавно переходять одна в іншу.

Схема курсу, представлена у таблиці 1 є приблизною і може видозмінюватись у залежності від конкретних потреб наукової та дослідницької установи, де проводяться тренінги та заняття з управління даними досліджень. Якщо говорити про УДД як навчальну дисципліну, то така схема курсу є базовою і може бути удосконалена іншими модулями та темами. Важливо наголосити на базових поняттях та на документації даних і створенні метаданих, з огляду на те, що в контексті відкритої науки потрібно дбати про доступність і зрозумілість даних, як для самих науковців та наукових колективів, так і для кінцевих споживачів, грантодавців тощо.

Таблиця 1

Структура курсу з управління даними досліджень

Модулі	Темі
Визначення поняття „дослідницькі дані”	– Типи дослідницьких даних – Важливість управління даними
План управління даними досліджень	– Найкращі практики написання планів УДД – Інструменти зі складання планів УДД – Вимоги грантодавців
Організація даних	– Правила складання назв файлів – Версії файлів – Інструменти для групової роботи над даними
Формати файлів	– Відкриті формати – Стиснення файлів – Нормалізація файлів
Документація та метадані	– Документація даних та використання даних інших авторів – Види та призначення метаданих – Цитування даних
Зберігання та забезпечення даних	– Методи зберігання та збереження – Методи захисту – Стратегії довгострокового зберігання
Захист персональних (чутливих) даних	– Законодавчі аспекти захисту даних – Етика роботи з даними – Убезпечення конфіденційних та чутливих даних
Надання доступу до даних	– Формальний та неформальний доступ – Збереження в надійних репозитаріях для даних – Ліцензування та використання відкритих даних

Отже, формування навичок з управління даними досліджень можливе посередництвом введення в навчальний процес відповідного курсу для аспірантів та здобувачів, який повинен

містити базові поняття, основні аспекти роботи з даними та файлами в межах пакетів даних, принципи складання метаданих та супровідної документації з огляду на засади відкритої науки, що передбачають прозорість процесу виконання наукових досліджень.

Курс з УДД може існувати у двох видах – для фахівців бібліотечно-інформаційної та архівної справи (тренінги для тренерів) та для дослідників, аспірантів, здобувачів (без специфічної бібліотечної термінології або з мінімальним набором таких професійних термінів і понять).

Список використаних джерел

1. Denicolo P., Reeves J. Developing transferable skills: enhancing research and employment potential. London : SAGE, 2014. 164 p.
2. Education Modules DataONE. DataONE. URL : <https://old.dataone.org/education-modules> (date of access: 21.02.2021).
3. Managing and sharing research data / L. Corti et al. 2nd ed. London : SAGE, 2020. 342 p.
4. MANTRA: [Веб- сайт]. The University of Edinburgh, 2019. URL: <https://mantra.edina.ac.uk/> (date of access: 21.02.2021).
5. Open Science Training Courses. FOSTER FACILITATE OPEN SCIENCE TRAINING FOR EUROPEAN RESEARCH. URL: <https://www.fosteropenscience.eu/toolkit> (date of access: 21.02.2021).

В.В. Шаравара

*аспірант, 2-й рік навчання,
кафедра інноваційних технологій з педагогіки,
психології та соціальної роботи,
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро*

КОНЦЕПЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Розробка педагогічної технології формування прогностичної компетентності студентів спеціальності «Комп'ютерні науки» починається з формулювання концепції дослідження. Педагогічна

Наукове видання

II Міжнародна науково-практична конференція
студентів, аспірантів та науковців

**СУЧАСНА ВИЩА ОСВІТА:
ПЕРСПЕКТИВНІ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Тези доповідей

25 березня 2021 р.

(українською, російською та англійською мовами)

Електронне видання

ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля».
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.
Тел. (056) 720-71-54, e-mail: rio@duan.edu.ua
Свідоцтво ДК № 5309 від 20.03.2017 р.